

Sane angelus est christus thuribulum aureum corpus immaculatum altare ecclesia ignis caritas incensum oratio secundum illud propheticum. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Venit ergo angelus id est christus qui stetit ante altare id est in conspectu ecclesie habens thuribulum aureum id est corpus immaculatum plenum igne id est caritate. et data sunt ei scilicet a fidelibus incensa multa id est orationes ut daret id est representaret eas patri de orationibus sanctorum. Et nota. quia non dicit orationes christus enim non omnes orationes exaudit sed dicit de orationibus de illis videlicet que pertinent ad salutem. Unde cum paulus terram dominum rogasset ut ab eo stimulum carnis auferret respondit ei dominus sufficit tibi gratia mea nam virtus in infirmitate perficitur. Episcopus ergo vel sacerdos thus in thuribulo apponit. quia christus orationes inspirat in animo ut per ipsum offeratur incensum in odore suauitatis. Sacerdos autem minister incensum representat episcopo vel diacono sacerdoti quia lex illud preciosum thimicama conficit quod in odorem suauitatis altissimo offerret de quo dominus subdit in exodo tricesimo capitulo. Talem confectioem non facietis in usus vestros quia sanctum est domino. et homo quicumque fecerit simile ut odore illius perfuatur. peribit de populis suis. Et ex hoc verbo fuerunt qui dicerent. quod si oblatio thure. et benedictio supra altare. thuribulum descendat. ab altari ad clericos vel laicos. tunc aliud ibi thus sine benedictione apponendum est et omnibus tam clericis quam laicis offerendum tanquam illud spectet ad laiciam istud ad dulia. Melius tamen secundum spiritum quam secundum litteram intelligitur. nam littera occidit spiritus vivificat. et propter premissam etiam causam odor thuris benedicti non datur in ecclesia sponso et sponse. Per concremationem vel consecrationem vero thuris significatur. quod sacerdos orationem ferventem et deuotam debet habere. Thus enim virtutem habet ascendentem ex fumi leuitate consolidandi ex sui qualitate. constringendi ex glutinitate confortandi ex aromaticitate. sic oratio ascendit in dei memoriam animam consolidat. quantum ad culpam preteritam impetrando misericordiam. et constringit. quo ad committendi licentiam et confortat. quo ad presentem impetrando tutelam. de quo etiam dictum est sub ti. de accessu pontificis ad altare. et dicitur sub ti. de thurificatione. Mauiicula vero in qua incensum reponitur. designat quod per orationem quam incensum significat. de huius mundi mari magno et spaciose ab celestem patriam satagimus nauigare. Unde in proverbio. facta est quasi nauis misticoris. portans de longe panem suum. Potest etiam dici. quod per thuribulum cor hominis. per ignem feruor deuotionis. per incensum orationes. per nauiculam ecclesia in qua deuote orationes offeruntur.

que per angelum ad deum perferuntur signantur. Vascula quibus ignis recipitur sunt filii. qui corba patrum pietate fluencia imitantur. et flammam celestis sacrificij. quam in proximorum mentibus aspiciunt in suis accendere satagunt. Instrumenta vero quibus ignis ad altare portatur sunt predicatorum. qui exemplis sanctorum caritatis ignem portant et in corba fidelium transferunt que corba patrum in filios conuertunt. Thuribulum autem quid significet dicitur sub ti. de thurificatione.

De Osculo altaris et libri. R.

Dost inissum in thuribulo incensum sacerdos seu episcopus dicto. deus tu conuersus. et sacrum osculatur altare ut notetur pacificatio cum iudeis et ad designandum quod christus ad nos veniens. sanctam sibi copulauit ecclesiam. Iuxta illud Epitalamicum osculetur me. osculo oris sui. In osculo siquidem os oris coniungitur. et in christo non solum humanitas est unita diuinitati. Verum etiam sponsa copulata est sponso iuxta illud propheticum. Quasi sponsa decorauit me corona. et quasi sponsam ornauit me monilibus. Rursus quando propheta versus inuocatus a cantore incipitur. sacerdos ad altare ascendens illud osculatur quod propheta arum testimonio christus venit in mundum. et ad passionem altaris. Quociens autem in officio misse osculetur altare et in qua parte eius oscula fiant et quare manibus supra illud deponitis. et que signo crucis in locis osculabilis post impresso. dicitur sub quarta particula canonis. In hoc autem loco altare significat populum iudaicum. Ceterum vero euangelij siue euangelium populum gentilem qui per euangelium credidit. Sed ergo episcopus vel sacerdos euangelium et altare osculatur. quod christus utriusque dat pacem. quando lapis angularis factus fecit utraque unum. Potest etiam dici quod sub diaconus librum euangelij qui clausus portabatur offerunt episcopo vel sacerdoti. Ille vero ad altare perueniens illum aperit. ad insinuandum illud quod in apocalypsi describitur quod nemo dignus est aperire librum qui intus erat scriptus. et foris sigillis septem signatus nisi leo de tribu iuda clavis dauid. qui librum aperuit et visus eius signacula soluit. Per altare vero ecclesia signatur iuxta illud exo. Si altare lapideum feceris mihi non edificabis illud de sectis lapidibus. Per sectionem lapidum in altari diuisionem fidelium reprobatur ecclesia. ne videlicet per errores et scismata diuidantur. Ite ergo aperit. cum episcopus ad altare peruenit. quod niam ubi christus primitiuam apostolorum congregauit ecclesiam docens et predicans scripture misteria reuelauit dicens. Vobis datum est nosse misterium regni dei. ceteris autem in parabolis. Unde post resurrectionem aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas

Rectius igitur facit episcopus cum ipsemet aperit librum euangeliorum. licet et christus per ministros suos patefecerit misteria scripturarum. Libro vero aperto illum osculatur a parte sinistra ad significandum quod predicatorum conciliauerunt et obtulerunt gentes christo qui bus ipse per se non predicauit. licet et ipse per se pacem in euangelio predicauerit dicens. Pacem meam do vobis. etcetera. quia vero ipse et ante in cruce pendens pacem fecit. ideo mox transiturus ad dextrum cornu altaris signat se signo crucis. quia ut ait apostolus ad ephesios. christus pax nostra veraque fecit vnum. duos et diuersos parietes id est populos copulans.

Post hoc cotex euangelij sup altare clausus ponitur quod quantum ad hoc significat iherusalem. pnt sub euangelio dicitur. Deinde romanus pontifex et etiam alij quidam conuersus osculatur diaconus. vt ostendat pacem illam in aduentu christi venisse quam prophete promiserant. Vnde dauid. Orietur in diebus eius iusticia. et habundantia pacis donec auferatur luna. Et alius propheta Pax erit in terra nostra cum venerit. Et ideo christo nascete vox in tonuit angelorum. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Osculum enim quandoque pacem significat. prout dicitur sub titulo de osculo pacis.

Dyaconus vero statim se inclinans osculatur pectus eius designans quod inspiratione diuina prophete pacem predixere futuram. Nam et iohannes super pectus domini recumbens euangelij fluentia. de ipso sacro domini pectoris fonte potauit. In nonnullis vero ecclesijs episcopus primum osculatur ministros. postea altare deinde euangelium. quomodo christus primum reconciliauit sibi apostolos. postea iudeos deinde gentes. In quibusdam etiam locis offert osculum pacis cantoribus quasi retrorsum implens illud. Pacem meam do vobis. pacem meam. r. vobis. Dat quidem presentibus. relinquit absentibus nec ante osculum pacis cantores dicunt gloria patri. quia fides trinitatis non ante claruit. quod se dominus inclinauit et nos reconciliauit. et trinitatem per apostolos predicari mandauit. Et ideo osculo dato episcopus inuuit eis vt dicant Gloria patri et filio et spiritui sancto. Sicut erat in principio et nunc et semper. etc. Ecce quod cantores annunciat. scilicet quod corda patrum conuertantur in filios. Abraham tres vidit et vnum adorauit. Sic oportet nos filios eius credere trinitatem in vnitatem. Post datam ergo pacem cantores dat sancte trinitati gloriam. quasi diceret. Referimus gloriam deo patri et filio et spiritui sancto. quia pacem quam prophetauit per sanctos suos prophetans. nobis in nouissimis temporibus dignatus est ostendere. Quamdo vero dicit. Sicut erat in principio. diaconi ab altare procedunt et iterum reuertuntur ad episcopum. In quo figurat quod ideo apostoli se mor-

ti et abiderunt vt christi corpore abunarentur. prius autem steterunt cum episcopo ante altare inclinati. Sed cum versus ipse incipitur se erigunt. quia chorus sanctorum martirum ante nouissimam tribulationem in conualle lacrimarum manent. Postea vero martirio coronati. erecti stabunt liberaei et securi ante dominum semper. Osculo autem dato rursus diaconi cum pontifice orant. quasi dicant. Domine doce nos orare. In quibusdam etiam ecclesijs diaconi bini et bini late a altaris a trinfecus siue alternatim osculantur. eo quod dominus apostolos binos misit ad predicandum. dicens eis. In quamcunqz domum intraueritis. dicite pax huic domui qui reuerfi sunt ad christum sic diacones reuertuntur ad episcopum.

De thurificatione.

Post datum osculum episcopus seu sacerdos accipiens de manu diaconi thuribulum sacrum incensat altare. quia christus corpus assumens de genere prophetarum factus ex semine dauid secundum carnem. siue orationibus fouet ecclesiam. sed et quod orat in euangelio pater sancte ego pro eis rogo. et non pro eis tantum sed et pro illis qui credituri sunt per verbum eius. Quod autem diaconus postea thuribulum accipit vt incenset episcopum vel sacerdotem moraliter instruit. quod si digne volumus incensum orationis offerre thuribulum incarnationis debemus tenere. Nam sine fide mediatoris homines deo placere non possunt. si iuxta verbum promissionis ipsius. Si quid peccerit in oratione credentes accipient. Per thuribulum enim verbum accipitur incarnatum. nam sicut in thuribulo pars superior est inferior tribus catenulis vniuntur ita in christo tres sunt vniões quibus diuinitas et humanitas vniuntur vniõ carnis ad animam. vniõ diuinitatis ad carnem. et vniõ diuinitatis ad animam. Quidam enim quartam vniõnem assignat videlicet diuinitatis ad compositum simul ex anima et carne. Vnde et quedam thuribula quatuor catenulas habent. De hoc autem thuribulo moyses inquit specialiter. ad aaron. Tolle thuribulum et hausto igne de altari mitte incensum desuper. Est et alia in thuribulo consideratio. prout in titulo de accessu pontificis ad altare tactum est. Rursus ideo thurificatio altari episcopus vel sacerdos thurificatur. ad significandum quod sicut christus est altare et hostia sic et pontifex et sacerdos cui est orationis sacrificium offerendum. quia vero adoratur non solum in quantum deus. sed etiam in quantum homo. Et ideo in quibusdam ecclesijs pontifice thurificato altare a diacono circumcirca thurificatur. Vnde psalmista. Circumdato altare tuum domine. Sane thuribulum aureum significat sapientiam quia omnes thesauri sapientie et scientie dei in ea fuerunt absconditi.